

Szanowni Państwo! Przed nami wyjątkowa chwila. Z wielką radością w lutym bieżącego roku przyjąłem pomysł Pana Wójta Aleksandra Owczarka, żeby spróbować odtworzyć uczestników walk o niepodległość pochodzących z terenu naszej gminy, chociaż zdawałem sobie sprawę z tego, że ze względu na ogromny upływ czasu, oraz szczątkowe materiały źródłowe będzie to niezwykle trudne zadanie.

Załączkiem do pracy było 20 nazwisk wynotowanych z tek Wilczyńskiego i opublikowanych w Historii Gminy Biała przez Pana Krzysztofa Domagałę.

Podstawowym źródłem informacji o pozostałych weteranach byli sami Państwo. Skierowaliśmy do mieszkańców prośbę o przekazywanie danych o swoich przodkach walczących o niepodległość za pomocą specjalnie przygotowanych ankiet. Ogłoszenia o projekcie przekazano Państwu za pomocą urzędu gminy, szkół podstawowych, parafii, kurend sołtysich, informacji na stronach internetowych Gminy i Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Białej.

W wyniku tych działań wpłynęły do GOKiSu w Białej 42 ankiety. Wiele z nich zawierało szczegółowe dane, a także kopie zdjęć oraz dokumentów, ale też wiele zawierało tylko szczątkowe informacje. Nie mniej za wszystkie ankiety pragnę serdecznie Państwu podziękować.

Uzupełnieniem tych informacji była moja kwerenda w Archiwach Państwowych, w Archiwach Parafialnych, w Muzeum Ziemi Wieluńskiej, w Urzędzie Stanu Cywilnego w Białej, oraz w dostępnym w internecie zasobie bibliotek cyfrowych.

Niestety kluczowe w tej sprawie akta Powiatowej Komendy Uzupełnień w Wieluniu zaginęły (najprawdopodobniej uległy zniszczeniu w wyniku bombardowania Wielunia 1 września 1939 r.), dlatego też uzyskanie informacji na temat Państwa przodków z innych źródeł, pomimo moich szczyrych chęci, jest niezwykle trudne.

Informuję, że nie wszystkich przodków podanych przez Państwa mogliśmy umieścić na pamiątkowych tablicach. Podstawowym kryterium przez nas przyjętym była informacja o udziale takiej osoby w walkach w formacjach polskich. Niektórzy z Państwa podali jednak w ankiecie tylko informację, że przodek brał udział w I wojnie światowej lub w wojnie rosyjsko-japońskiej. Takie informacje sugerują raczej, że przodek walczył w wojsku carskim i chociaż nie wykluczają jeszcze tego, że przodek ten bił się także w polskich oddziałach o wolną Polskę, są jednak niewystarczające do tego, żeby taką osobę umieścić na tablicy. Proszę więc o zrozumienie. Jednocześnie pragnę Państwa zapewnić, że

zgodnie z Panem Wójtem ustaliliśmy, że jeżeli uda się odnaleźć źródła które potwierdzą udział tych osób w wojsku polskim, lub jeżeli znajdą się jeszcze inne osoby – weterani walk o niepodległość, którzy zostali pochowani na tym cmentarzu, a informacja o tym fakcie do nas nie dotarła, to w 2020 roku z okazji 100. rocznicy bitwy warszawskiej zostanie do tej tablicy dołączona kolejna, zawierająca brakujące nazwiska.

Pragnę z tego miejsca gorąco podziękować za pomoc i współpracę w realizacji projektu Panu Wójtowi Aleksandrowi Owczarkowi, Pani Dyrektor GOKiS-u Katarzynie Pichlińskiej, wcześniejszej Pani Dyrektor GOKiS-u Pani Agnieszce Sowa-Wasińskiej, Pani kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Białej Pani Barbarze Chrzanowskiej. Bardzo dziękuję także księdzu proboszczowi miejscowej parafii *Wojciechowi Szulakiewiczowi / Mirosławowi Rapci / Józefowi Ogorzałemu* za udostępnienie Ksiąg Metrykalnych.

Gorąco dziękuję *Panu dyrektorowi szkoły w Naramicach Tomaszowi Czarnemu/ Pani dyrektor szkoły w Młynisku Joannie Wątrobie oraz Pani Marcie Frycie-Fornalczyk / Pani dyrektor szkoły w Białej Pani Annie Wojtas/* za pomoc w organizacji uroczystości oraz młodzieży naszych szkół, która czynnie zaangażowała się w udział w uroczystościach.

A teraz chciałbym na koniec powiedzieć z satysfakcją.

Wzywam wszystkich żołnierzy polskich walczących na polach bitew I wojny światowej o odzyskanie niepodległości - żołnierzy Legionów Polskich, Legionu Puławskiego, I i II Korpusu na Wschodzie, Legionu Bajończyków i Armii Polskiej we Francji oraz żołnierzy Polskiej Organizacji Wojskowej.

Bohaterów którzy wykuwali zręby polskiej państwowości: żołnierzy samoobrony Mińska, Wilna, Lidy i Grodna, waleczne Orlęta Lwowskie oraz powstańców wielkopolskich i śląskich. Strzelców, drużyniaków, sokolich, kadetów, skautów i harcerzy.

Córki i synów Narodu Polskiego, broniących państwa polskiego przed nawałą bolszewicką. Wzywam żołnierzy, którzy w sierpniu 1920 roku dali przykład światu, jak należy bronić wolności i niepodległości.

A w szczególności wołam Was weteranów walk o niepodległość pochowanych na miejscowym cmentarzu.

...

Stańcie do Apelu!